

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๘ รูป มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำนวน ๑๗๘ รูป จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาบาลี และวุฒิการศึกษาสามัญ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๑๗๘)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. อายุ		
ต่ำกว่า ๒๕ ปี	๑๖	๘.๙๙
๒๕-๓๕ ปี	๕๕	๓๐.๙๐
๓๖-๔๕ ปี	๖๐	๓๓.๗๑
ตั้งแต่ ๔๖ ปีขึ้นไป	๔๗	๒๖.๔๐
ภาพรวม	๑๗๘	๑๐๐
๒. พรรษา		
น้อยกว่า ๕ พรรษา	๑๖	๘.๙๙
๕-๑๐ พรรษา	๕๕	๓๐.๙๐
๑๑-๑๕ พรรษา	๖๖	๓๗.๐๘
๑๖ พรรษาขึ้นไป	๔๑	๒๓.๐๓
ภาพรวม	๑๗๘	๑๐๐
๓. วุฒิการศึกษานักธรรม		
นักธรรมชั้นตรี	๔๖	๒๕.๘๔
นักธรรมชั้นโท	๔๖	๒๕.๘๔
นักธรรมชั้นเอก	๖๐	๓๓.๗๑
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒๖	๑๔.๖๑
ภาพรวม	๑๗๘	๑๐๐
๔. วุฒิการศึกษาบาลี		
ประโยค ๑-๒ ถึงเปรียญธรรม ๓	๒๘	๑๕.๗๓
เปรียญธรรม ๔-๖	๒๕	๑๔.๐๔
เปรียญธรรม ๗-๙	๖	๓.๓๗
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๑๑๙	๖๖.๘๕
ภาพรวม	๑๗๘	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๑๗๘)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๕. วุฒิการศึกษาสามัญ		
ประถมศึกษา	๔๐	๒๒.๔๗
มัธยมศึกษา/ป.ว.ช.	๗๐	๓๙.๓๓
ป.ว.ส/อนุปริญญา	๔๙	๒๗.๕๓
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๑๙	๑๐.๖๗
ภาพรวม	๑๗๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักปณิธธรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอปึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์” จำแนกได้ดังนี้

อายุ พบว่า พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๖๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๑ รองลงมาคือมีอายุระหว่าง ๒๕-๓๕ ปี จำนวน ๕๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๐ และน้อยที่สุดคือ มีอายุ ต่ำกว่า ๒๕ ปี จำนวน ๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๙

พรรษา พบว่า พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพรรษาระหว่าง ๑๑-๑๕ พรรษา จำนวน ๖๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๗ รองลงมาคือ ผู้ที่มีพรรษาระหว่าง ๕-๑๐ พรรษา จำนวน ๕๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๐ และน้อยที่สุดคือ มีน้อยกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๙

วุฒิการศึกษานักธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิกษานักธรรมชั้นเอก จำนวน ๖๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๑ รองลงมาคือ มีวุฒิกษานักธรรมชั้นตรีและมีวุฒิกษานักธรรมชั้นโท จำนวน ๔๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๔ และที่น้อยที่สุดคือไม่มีวุฒินักธรรม จำนวน ๒๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖๑

วุฒิการศึกษาบาลี พบว่า พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิปริญญาธรรม จำนวน ๑๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๘๕ รองลงมา มีวุฒิกษาศาปะโยค ๑-๒ ถึงปริญญาธรรม ๓ จำนวน ๒๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๗๓ และที่น้อยที่สุดคือมีวุฒิกษาศาปะโยค ๗-๙ จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๗

วุฒิการศึกษาสามัญ พบว่า พระสงฆ์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิกษามัธยมศึกษา/ป.ว.ช. จำนวน ๗๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓๓ รองลงมา มีวุฒิกษาศาปะโยค/อนุปริญญา จำนวน ๔๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๓ และที่น้อยที่สุดคือมีวุฒิกษาศาปะโยคหรือสูงกว่า จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๗

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอ บึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านจักขุมา หมายถึง ปัญญามองการณ์ไกล ๒) วิรุโรร หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และ ๓) นิสสยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์ดี

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม

(n=๑๗๘)

ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสใน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับภาวะผู้นำ ตามหลักปาปนิกรรม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. จักขุมา	๓.๓๔	๐.๔๘๑	ปานกลาง
๒. วิรุโรร	๓.๖๑	๐.๔๓๔	มาก
๓. นิสสยสัมปันโน	๓.๔๕	๐.๖๑๖	มาก
ภาพรวม	๓.๔๗	๐.๓๖๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๔๗, S.D. = ๐.๓๖๓) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิรุโรร ($\bar{X}$ = ๓.๖๑) รองลงมาคือ ด้านนิสสยสัมปันโน ($\bar{X}$ = ๓.๔๕) และด้านจักขุมา ($\bar{X}$ = ๓.๓๔) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสใน
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักษุมหา หมายถึง ปัญญามองการณ์ไกล

(n=๑๗๘)

ลำดับ	ด้านจักษุมหา หมายถึง ปัญญามองการณ์ไกล	ระดับภาวะผู้นำ ตามหลักปาปนิกรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	มีความรู้ในการปกครองคณะสงฆ์ในพื้นที่ปกครอง	๓.๒๖	๐.๙๑๖	ปานกลาง
๒	มีความคิดกว้างไกลสามารถนำความรู้ ความคิดมา ปรับใช้ในการปกครองคณะสงฆ์	๓.๑๖	๐.๙๕๕	ปานกลาง
๓	มองการณ์ไกลไม่ทำอะไรโดยไม่ไตร่ตรองให้รอบ ครอบ	๓.๒๕	๑.๐๔๕	ปานกลาง
๔	เป็นนักวางแผนและจัดทำนโยบายสอดคล้องกับการ บริหารคณะสงฆ์	๓.๒๘	๐.๙๖๗	ปานกลาง
๕	มีวิสัยทัศน์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๓.๔๔	๐.๙๘๕	มาก
๖	มีความรู้ความสามารถในทางการบริหาร	๓.๒๘	๑.๐๒๔	ปานกลาง
๗	มีความรับผิดชอบต่องานสูง	๓.๑๙	๑.๐๗๘	ปานกลาง
๘	มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์	๓.๕๒	๑.๑๒๖	มาก
๙	ใช้ความรู้ความสามารถในการปกครองคณะสงฆ์	๓.๔๓	๑.๐๗๘	มาก
๑๐	ใคร่ครวญการปฏิบัติงานในการบริหาร การปกครอง ก่อนลงมือปฏิบัติ	๓.๐๙	๑.๑๙๐	ปานกลาง
๑๑	มีรูปแบบการบริหารที่แน่นอนและสามารถปรับใช้ ในการบริหารงานได้เสมอ	๓.๕๘	๐.๙๗๓	มาก
๑๒	มีภาวะผู้นำสามารถปกครองคณะสงฆ์ให้อยู่ใน กฎระเบียบข้อบังคับ	๓.๖๓	๐.๙๓๗	มาก
ภาพรวม		๓.๓๔	๐.๔๘๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักษุมหา หมายถึง ปัญญามองการณ์ไกล ($\bar{X}$ =๓.๓๔, S.D.=๐.๔๘๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีวิสัยทัศน์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์ ใช้ความรู้ความสามารถในการปกครองคณะสงฆ์ มีรูปแบบการบริหารที่แน่นอนและสามารถปรับใช้ในการบริหารงานได้เสมอ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสใน
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ วิธวิธี หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญ
เฉพาะด้าน

(n=๑๗๘)

ลำดับ	ด้านวิธวิธี หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	ระดับภาวะผู้นำ ตามหลักปาปนิกรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	กำหนดแผนหรือนโยบายในการบริหารกิจการคณะ สงฆ์ที่มีความเหมาะสมและพอดี	๓.๖๗	๐.๙๔๘	มาก
๒	มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในวัด	๓.๔๘	๐.๙๓๔	มาก
๓	จัดพระภิกษุสามเณรให้ทำงานตามความสามารถของ แต่ละองค์	๓.๘๑	๐.๘๕๕	มาก
๔	จัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการ ปกครองของท่านเอง	๓.๕๙	๐.๙๒๔	ปานกลาง
๕	คิดไตร่ตรองแยกแยะและวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจใน การบริหารงานเสมอ	๓.๓๙	๑.๐๑๕	ปานกลาง
๖	มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ รู้จักควบคุมสติ อารมณ์ในการบริหารงาน	๓.๗๕	๐.๙๙๖	มาก
๗	มีการพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างดี	๓.๖๓	๑.๐๒๙	มาก
๘	ร่วมมือกับประชาชนในชุมชน เพื่อการบริหารกิจกรรม ภายในวัดให้เป็นไปด้วยดี และราบรื่น	๓.๖๘	๐.๙๕๙	มาก
๙	มีการประสานงานกับพระภิกษุ ให้มีความเข้าใจในการ บริหารงานภายในวัด	๓.๕๕	๐.๙๐๘	มาก
๑๐	มีการรายงานผลการบริหารงานของวัดให้แก่พระภิกษุ สามเณร ได้ทราบความเคลื่อนไหวของการบริหารงาน	๓.๘๗	๐.๘๙๒	มาก
๑๑	มีการจัดงบประมาณอย่างเป็นระบบ	๓.๕๒	๑.๑๑๑	มาก
๑๒	การบริหารงบประมาณ และการเงินเกิดประโยชน์ สูงสุด	๓.๓๘	๑.๑๕๐	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๖๑	๐.๔๓๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึง
สามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิธวิธี หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ($\bar{X}$ = ๓.๖๓,
S.D. = ๐.๖๒๒) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการปกครองของตนเอง คิดไตร่ตรองแยกแยะและวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจในการบริหารงานเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอปึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านนิสัยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์ดี

(n=๑๗๘)

ลำดับ	ด้านนิสัยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์ดี	ระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรม		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	๓.๔๖	๑.๑๘๔	มาก
๒	ภายในวัดมีการประสานความร่วมมือต่อกัน	๓.๓๑	๑.๒๐๗	ปานกลาง
๓	ภายในวัดของมีความรักความสามัคคี มีความเสมอภาคซึ่งกันและกัน	๓.๕๑	๑.๑๒๑	มาก
๔	ภายในวัดของท่านให้ความเคารพตามความอาวุโสของพระภิกษุของแต่ละรูป	๓.๕๑	๑.๒๑๘	มาก
๕	รู้จักให้อภัยเมื่อพระภิกษุในอาวาสทำความผิดพลาด	๓.๔๒	๑.๒๒๕	มาก
๖	พระภิกษุภายในวัดของท่านให้ความเคารพต่อเจ้าอาวาส	๓.๕๖	๑.๑๔๙	มาก
๗	เจ้าอาวาส และพระภิกษุ สามเณรดูแลซึ่งกันและกัน	๓.๓๘	๑.๑๐๕	ปานกลาง
๘	ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และ ประชาชน	๓.๔๑	๑.๒๑๙	มาก
๙	ประชาชนในชุมชนให้ความเคารพ และมีความศรัทธาต่อพระภิกษุและสามเณร	๓.๕๗	๑.๐๕๑	มาก
๑๐	ประชาชนให้ความร่วมมือกับพระภิกษุในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	๓.๕๗	๑.๑๑๔	มาก
๑๑	พระภิกษุสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๔๔	๑.๐๑๙	มาก
๑๒	องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญและความเคารพ กับ พระสงฆ์ฆาธิการ และพระภิกษุ	๓.๒๖	๑.๒๒๖	ปานกลาง
ภาพรวม		๓.๔๕	๐.๖๑๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอปึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านนิสัยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์ดี ($\bar{X}$ = ๓.๔๕, S.D. = ๐.๖๑๖) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าอาวาส และพระภิกษุ สามเณรดูแลซึ่งกันและกัน เมื่อภายในวัดมีการประสานความร่วมมือต่อกัน และองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญและความเคารพ กับ พระสังฆาธิการ และพระภิกษุ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นอยู่ในระดับมาก

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖ การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ

ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
จักขุมา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๐๘	๓	๐.๒๓๖	๑.๐๑๙	๐.๓๘๖
	ภายในกลุ่ม	๔๐.๒๙๖	๑๗๔	๐.๒๓๒		
	รวม	๔๑.๐๐๔	๑๗๗			
วิธูโร	ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๓๙	๓	๐.๑๔๖	๐.๗๗๕	๐.๕๑๐
	ภายในกลุ่ม	๓๒.๘๘๘	๑๗๔	๐.๑๘๙		
	รวม	๓๓.๓๒๗	๑๗๗			
นิสสยสัมปันโน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๗๗	๓	๐.๘๕๙	๒.๓๑๑	๐.๐๗๘
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๖๗๖	๑๗๔	๐.๓๗๒		
	รวม	๖๗.๒๕๓	๑๗๗			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๓๙	๓	๐.๑๑๓	๐.๘๕๕	๐.๔๖๖
	ภายในกลุ่ม	๒๓.๐๒๗	๑๗๔	๐.๑๓๒		
	รวม	๒๓.๓๖๗	๑๗๗			

จากตารางที่ ๔.๖ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig=๐.๔๖๖) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามพรรษา

ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
จักขุมา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๖๔๘	๓	๐.๒๑๖	๐.๙๓๑	๐.๔๒๗
	ภายในกลุ่ม	๔๐.๓๕๖	๑๗๔	๐.๒๓๒		
	รวม	๔๑.๐๐๔	๑๗๗			
วิสุทธิ	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๘๑	๓	๐.๑๒๗	๐.๖๗๑	๐.๕๗๑
	ภายในกลุ่ม	๓๒.๙๔๖	๑๗๔	๐.๑๘๙		
	รวม	๓๓.๓๒๗	๑๗๗			
นิสสัยสัมปันโน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๙๕	๓	๐.๘๓๒	๒.๒๓๔	๐.๐๘๖
	ภายในกลุ่ม	๖๔.๗๕๙	๑๗๔	๐.๓๗๒		
	รวม	๖๗.๒๕๓	๑๗๗			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๗๓	๓	๐.๑๒๔	๐.๙๔๑	๐.๔๒๒
	ภายในกลุ่ม	๒๒.๙๙๔	๑๗๔	๐.๑๓๒		
	รวม	๒๓.๓๖๗	๑๗๗			

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig=๐.๔๒๒) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษานักธรรม

ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
จักขุมา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๐๕๖	๓	๐.๐๑๙	๐.๐๘๐	๐.๙๗๑
	ภายในกลุ่ม	๔๐.๙๔๘	๑๗๔	๐.๒๓๕		
	รวม	๔๑.๐๐๔	๑๗๗			
วิธูโร	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๑๖	๓	๐.๕๓๙	๒.๙๕๖*	๐.๐๓๔
	ภายในกลุ่ม	๓๑.๗๑๑	๑๗๔	๐.๑๘๒		
	รวม	๓๓.๓๒๗	๑๗๗			
นิสสยสัมปันโน	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๖๕	๓	๐.๐๕๕	๐.๑๔๒	๐.๙๓๔
	ภายในกลุ่ม	๖๗.๐๘๙	๑๗๔	๐.๓๘๖		
	รวม	๖๗.๒๕๓	๑๗๗			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๔๖	๓	๐.๐๘๒	๐.๖๑๗	๐.๖๐๕
	ภายในกลุ่ม	๒๓.๑๒๑	๑๗๔	๐.๑๓๓		
	รวม	๒๓.๓๖๗	๑๗๗			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๖๐๕) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านจักขุมา และด้านนิสสยสัมปันโน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิธูโร มีความแตกต่างกัน จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดในตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษานักธรรม ด้านวิธูโร

วุฒิการศึกษานักธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษานักธรรม			
		นักธรรมตรี	นักธรรมโท	นักธรรมเอก	ไม่มีวุฒินักธรรม
		๓.๖๔	๓.๔๕	๓.๖๗	๓.๖๙
นักธรรมตรี	๓.๖๔	-	๐.๑๙*	-๐.๐๒	-๐.๐๕
นักธรรมโท	๓.๔๕	-	-	-๐.๒๒*	-๐.๒๔*
นักธรรมเอก	๓.๖๗	-	-	-	-๐.๐๒
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓.๖๙	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมตรี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมโท มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพันน้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมเอกและไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม

ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
จักขุมา	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๖๗	๓	๐.๔๘๙	๒.๑๕๒	๐.๐๙๕
	ภายในกลุ่ม	๓๙.๕๓๗	๑๗๔	๐.๒๒๗		
	รวม	๔๑.๐๐๔	๑๗๗			
วิรูปุโร	ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๒๔	๓	๐.๑๔๑	๐.๗๔๗	๐.๕๖๕
	ภายในกลุ่ม	๓๒.๙๐๓	๑๗๔	๐.๑๘๙		
	รวม	๓๓.๓๒๗	๑๗๗			
นิสสัยสัมปันโน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๐๐	๓	๐.๔๐๐	๑.๐๕๓	๐.๓๗๐
	ภายในกลุ่ม	๖๖.๐๕๔	๑๗๔	๐.๓๘๐		
	รวม	๖๗.๒๕๓	๑๗๗			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๗๑	๓	๐.๒๕๗	๑.๙๘๐	๐.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๒๒.๕๙๕	๑๗๔	๐.๑๓๐		
	รวม	๒๓.๓๖๗	๑๗๗			

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๑๑๙) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปณิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปณิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ

ภาวะผู้นำตามหลักปาปณิกรรม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
จักขุมา	ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๙๑	๓	๐.๐๖๔	๐.๒๗๑	๐.๘๔๖
	ภายในกลุ่ม	๔๐.๘๑๓	๑๗๔	๐.๒๓๕		
	รวม	๔๑.๐๐๔	๑๗๗			
วิธูโร	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๒๑	๓	๐.๕๔๐	๒.๙๖๕*	๐.๐๓๔
	ภายในกลุ่ม	๓๑.๗๐๖	๑๗๔	๐.๑๘๒		
	รวม	๓๓.๓๒๗	๑๗๗			
นิสสยสัมปันโน	ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๑๒	๓	๐.๔๓๗	๑.๑๕๔	๐.๓๒๙
	ภายในกลุ่ม	๖๕.๙๔๒	๑๗๔	๐.๓๗๙		
	รวม	๖๗.๒๕๓	๑๗๗			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๖๘	๓	๐.๐๘๙	๐.๖๗๓	๐.๕๖๙
	ภายในกลุ่ม	๒๓.๐๙๙	๑๗๔	๐.๑๓๓		
	รวม	๒๓.๓๖๗	๑๗๗			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปณิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig=๐.๖๖๙) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปณิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านจักขุมา และด้านนิสสยสัมปันโน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิธูโร มีความแตกต่างกัน จึงเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดในตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาส ในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญ ด้านวิธูโร (n=๓๗๗)

วุฒิการศึกษาสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสามัญ			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา/ ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		๓.๖๐	๓.๗๐	๓.๕๘	๓.๓๘
ประถมศึกษา	๓.๖๐	-	-๐.๑๐	๐.๐๒	๐.๒๒
มัธยมศึกษา/ปวช.	๓.๗๐	-	-	๐.๑๒	๐.๓๒*
ปวส./อนุปริญญา	๓.๕๘	-	-	-	๐.๒๐
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๓.๓๘	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสใน
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐาน
ที่ ๑-๕

สมมติ ฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า F	Sig	ผลวุฒิการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	อายุ	ภาวะผู้นำตาม หลักปาปนิกรรม	๐.๕๔๔	๐.๔๖๖	-	✓
๒.	พรรษา	ภาวะผู้นำตาม หลักปาปนิกรรม	๐.๖๔๑	๐.๔๒๒	-	✓
๓.	วุฒิการศึกษานักธรรม	ภาวะผู้นำตาม หลักปาปนิกรรม	๐.๖๑๗	๐.๖๐๕	-	✓
๔.	วุฒิการศึกษาบาลี	ภาวะผู้นำตาม หลักปาปนิกรรม	๑.๙๘๐	๐.๑๑๙	-	✓
๕	วุฒิการศึกษาสามัญ	ภาวะผู้นำตาม หลักปาปนิกรรม	๐.๖๗๓	๐.๕๖๙	-	✓

จากตารางที่ ๔.๑๓ พระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาบาลี
และวุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสใน
อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์” กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค ของภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

๑. เจ้าอาวาสบางครั้งยังขาดการใคร่ครวญในการปฏิบัติงานในด้านการบริหารการปกครอง

๒. เจ้าอาวาสยังไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถในทางการบริหารอีกทั้งความคิดยังไม่กว้างไกลและยังนำความรู้ ความคิดมาปรับใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ไม่ดีเท่าที่ควร

๓. เจ้าอาวาสยังจัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการปกครองยังไม่ดีเท่าที่ควรอีกทั้งการบริหารงบประมาณ และการเงินตลอดจนการใช้งบประมาณในการบริหารกิจการของวัดให้เกิดยังเกิดประโยชน์ไม่ดีเท่าที่ควร

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยให้ความสำคัญและความเคารพพระสังฆาธิการและพระภิกษุเท่าที่ควร

ขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

๑. เจ้าอาวาสควรใคร่ครวญในการปฏิบัติงาน ในด้านการบริหารการปกครอง

๒. เจ้าอาวาสควรศึกษาหาความรู้ หรือเข้าศึกษาต่อในระดับสูงๆ เพื่อนำความรู้ ยังไม่ไปปรับใช้ในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์

๓. เจ้าอาวาสควรนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการปกครอง เพื่อให้การบริหารงบประมาณ และการเงินเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้ความสำคัญ และเคารพพระสังฆาธิการและพระภิกษุในเขตการปกครองของตนเอง

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในอุดมศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้สอบถามดังนี้คือ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม คือ ๑) ด้านจักขุมา หมายถึง ปัญญา mong การณ์ไกล ๒) ด้านวิริยโร หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและ ๓) ด้านนิสสัยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์ดี อย่างไร ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๙ คน

๑. ด้านจักขุมา หมายถึง ปัญญา mong การณ์ไกล

การ mong การณ์ไกล หมายถึง การใช้ปัญญาวิเคราะห์เหตุในการบริหารจะเป็นด้านพัฒนาในบุคลากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ของการบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในภาวะของผู้นำการมีปัญญามong การณ์ไกลนั้น มีความสำคัญยิ่งนัก เมื่อมองถึงกาลข้างหน้าเพื่อประโยชน์และความสุขของผู้ใต้บังคับบัญชาและราษฎร^๑ ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน เท่าที่ได้เห็นยังไม่มีการ mong การณ์ไกลเท่าไรนัก อาจเป็นเพราะว่า ขาดด้านความรู้ ด้านวิสัยทัศน์^๒ ท่านมองกาลไกลในการที่เป็นผู้นำคณะสงฆ์ที่ต้องมีกิจวัดให้เพื่อพัฒนาศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป และทำนุบำรุงเสนาสนะให้อยู่ในระดับที่สังคมยอมรับได้เสมอ^๓ การบริหารตน ต้องมีความรู้ดี ความสามารถดี ความประพฤติดี และอิทธิบาท ๔ และพรหมวิหาร ๔ การบริหารคน ให้ยกย่องในเมื่อเขาทำดี และให้ของกำนัลให้อภัยเมื่อเขาทำผิดพลาดและแนะนำ ติดตามประเมินผล^๔ ช่วยพัฒนาคนและงานศึกษาความรู้ ให้สอนด้านมีทั้งปริยัติปฏิบัติเพิ่มพูนความรู้มากๆ มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์^๕ เป็นพระนักพัฒนาความเป็นอยู่ระหว่างวัดกับหมู่บ้าน และผู้ถือศีลปฏิบัติธรรม สร้างความเจริญก้าวหน้าไกลชักชวนให้ชาวบ้านนักเรียน นักศึกษาถือศีล ๕ เป็นการยึดเหนี่ยวทางใจในการใช้ชีวิตประจำวัน^๖ มีความรู้ในการปกครองคณะสงฆ์ในพื้นที่ปกครอง มีความคิดกว้างไกลสามารถนำความรู้ ความคิดมาปรับใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ และ mong การณ์ไกลไม่ทำอะไรโดยไม่ไตร่ตรองให้รอบครอบ^๗ เป็นนักวางแผนและจัดทำนโยบายสอดคล้องกับการบริหารคณะสงฆ์ มีวิสัยทัศน์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถในทางการบริหารและมีความรับผิดชอบต่องานสูง^๘

^๑สัมภาษณ์ พระครูสิริพัชรโรภาส, เจ้าคณะอำเภอบึงสามพัน, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^๒สัมภาษณ์ พระครูสิริพัชราร, รองเจ้าคณะอำเภอบึงสามพัน, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^๓สัมภาษณ์ พระครูสุนทรพัชรสาร, เจ้าคณะตำบลวังพิรุณ, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^๔สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ ถิ่นทับไทย, ปลัดอำเภอบึงสามพัน, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^๕สัมภาษณ์ นายคงคณพิพัฒน์ อรุณรัตน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^๖สัมภาษณ์ นางพนัธมา ผ่องอำพัน, กำนันตำบลวังพิรุณ, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^๗สัมภาษณ์ นางมาลัย เอี่ยมสำออง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^๘สัมภาษณ์ นางสุชาติ ยืนยง, ประชาชนทั่วไป, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^๙สัมภาษณ์ นายพรหม ฤทธิ์เทพ, ประชาชนทั่วไป, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า พระภิกษุเป็นพระนักพัฒนาความเป็นอยู่ระหว่างวัดกับหมู่บ้าน และผู้ถือศีลปฏิบัติธรรม สร้างความเจริญก้าวหน้า ชักชวนให้ชาวบ้านนักเรียน นักศึกษาถือศีล ๕ เป็นการยึดเหนี่ยวทางใจในการใช้ชีวิตประจำวัน มีความรู้ในการปกครองคณะสงฆ์ในพื้นที่ปกครอง มีความคิดกว้างไกลสามารถนำความรู้ ความคิดมาปรับใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ และมองการไกลไม่กระทำอะไรโดยไม่ไตร่ตรองให้รอบครอบ เป็นนักวางแผนและจัดทำนโยบายสอดคล้องกับการบริหาร คณะสงฆ์ มีวิสัยทัศน์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารและมีความรับผิดชอบต่องานสูง ใช้ความรู้ความสามารถในการปกครองคณะสงฆ์ ใฝ่ครวญการปฏิบัติงานในการบริหาร การปกครอง ก่อนลงมือปฏิบัติ มีรูปแบบการบริหารที่แน่นอนและสามารถปรับใช้ในการบริหารงานได้เสมอ มีภาวะผู้นำสามารถปกครองคณะสงฆ์ให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับ

๒. ด้านวิธูโร หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

การบริหารในเชิงปฏิบัติจริงจึงว่าการใช้ง่ายมีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ โดยเน้นของการลงทุนไม่ให้ขาดดุล ในการบริหาร ต้องสามารถมองทั้งปัจจุบัน อดีต และอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๐} ด้านการจัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในภาวะผู้นำจำเป็นต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นพิเศษ เพื่อจะได้นำมาถ่ายทอดความรู้ความสามารถแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และราษฎร จะได้นำไปพัฒนาความรู้ ความสามารถต่อไป^{๑๑} ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในเขตอำเภอบึงสามพัน ด้านเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีบ้างบางวัด เช่น ด้านการบริการจัดการ ด้านการพัฒนา ด้านวัตถุ และการปฏิสังขรณ์ภายในวัด^{๑๒} ด้านการจัดการธุระท่านมีความพยายามให้สำเร็จ ธุระกิจต่างและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติธรรมตามคำสั่งสอนของพระธรรมวินัย โดยตลอดและไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมแม้แต่อย่างใด และปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด^{๑๓} สามารถปฏิบัติวันพระ ทำกิจกรรมต่างๆ และเสียสละ ในการพัฒนา เทศน์สั่งสอนประชาชนในหมู่บ้านและนักปฏิบัติธรรม และในด้านการเรียนคอมพิวเตอร์^{๑๔} กำหนดแผนหรือนโยบายในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มีความเหมาะสมและพอดี มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในวัด จัดพระภิกษุสามเณรให้ทำงานตามความสามารถของแต่ละองค์^{๑๕} จัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการปกครองของท่านเอง คิดไตร่ตรองแยกแยะและวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจในการบริหารงานเสมอ รู้จักควบคุมสติอารมณ์ในการบริหารงาน^{๑๖} มีการพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างดี ร่วมมือกับประชาชนในชุมชนเพื่อการบริหารกิจการภายในวัดให้เป็นไปด้วยดี และราบรื่น^{๑๗} มีการประสานงานกับพระภิกษุ ให้มี

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระครูสิริพัชโรภาส, เจ้าคณะอำเภอบึงสามพัน, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูสิริพัชรากร, รองเจ้าคณะอำเภอบึงสามพัน, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรพัชรสาร, เจ้าคณะตำบลวังพิรุณ, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ ถิ่นทับไทย, ปลัดอำเภอบึงสามพัน, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายคงคณพิพัฒน์ อรุณรัตน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางพันธิมา ผ่องอำพันธ์, กำนันตำบลวังพิรุณ, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางมาลัย เอี่ยมสำออง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสุชาติ ยืนยง, ประชาชนทั่วไป, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

ความเข้าใจในการบริหารงานภายในวัด มีการรายงานผลการบริหารงานของวัดให้แก่พระภิกษุสามเณร ได้ทราบความเคลื่อนไหวของการบริหารงาน มีการจัดงบประมาณอย่างเป็นระบบ^{๑๘}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ท่านมีความพยายามให้สำเร็จ ธุรกิจต่างและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติธรรมตามคำสั่งสอนของพระธรรมวินัย โดยตลอดและไม่ก่อให้เกิดการเสื่อมแม้แต่อย่างใด และปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด สามารถปฏิบัติวันพระ ทำกิจกรรมต่างๆ และเสียสละ ในการพัฒนา เทศน์สั่งสอนประชาชนในหมู่บ้านและนักปฏิบัติธรรม และในด้านการเรียนคอมพิวเตอร์ กำหนดแผนหรือนโยบายในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มีความเหมาะสมและพอดี มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในวัด จัดพระภิกษุสามเณรให้ทำงานตามความสามารถของแต่ละองค์ จัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการปกครองของท่านเอง คิดไตร่ตรองแยกแยะและวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจในการบริหารงานเสมอ รู้จักควบคุมสติอารมณ์ในการบริหารงาน มีการพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างดี ร่วมมือกับประชาชนในชุมชน เพื่อการบริหารกิจการภายในวัดให้เป็นไปด้วยดี และราบรื่น มีการประสานงานกับพระภิกษุ ให้มีความเข้าใจในการบริหารงานภายในวัด มีการรายงานผลการบริหารงานของวัดให้แก่พระภิกษุสามเณร ได้ทราบความเคลื่อนไหวของการบริหารงาน มีการจัดงบประมาณอย่างเป็นระบบ

๓. ด้านนิสัยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์

การสร้างความมั่นคงของการบริหาร และในแนวทางการทำให้เป็นระบบ การวางตัวให้เป็นผู้นำที่มีคุณภาพ โดยการสร้างความมั่นใจให้คนอยู่รอบข้างและผู้พบเห็นมีความมั่นใจ ในการปฏิบัติ^{๑๙} การพึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ เพราะเป็นคนมีมนุษย์สัมพันธ์ดี ซึ่งภาวะผู้นำมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีแก่บุคคลอื่น ย่อมได้รับการตอบแทน การร่วมมือที่ดีกลับคืนมาดังกับน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า จะกระทำสิ่งใดก็จะลุล่วงไปได้ดีเสมอ^{๒๐} องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญและความเคารพกับพระสังฆาธิการ และพระภิกษุภายในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถพึ่งพาอาศัยได้ เพราะมีมนุษย์สัมพันธ์ดี เป็นพระนักพัฒนาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้พุทธศาสนาคงอยู่ยั่งยืนตลอดไป^{๒๑} ส่วนตัวท่านเป็นพระที่มีอารมณ์ดีมีมนุษย์สัมพันธ์ดีกับโยมและพระทุกรูป ส่วนใหญ่แล้วท่านเป็นพระที่ให้เขาเสมอมา ท่านจึงพึ่งได้ทุกคนในเขตที่อยู่ร่วมกันและตำบลอื่นๆ^{๒๒} ให้การช่วยเหลือในเมื่อเขาเกิดทุกข์ยาก ไม่ซ้ำเติมในเมื่อผิด และให้การแนะนำในส่วนที่ถูกต้อง^{๒๓} เข้ากับประชาชน และทำตัวให้ประชาชนเกิดศรัทธามาก มีความรู้จักสถานที่ประชุมชนให้มากๆ ให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน^{๒๔} ภายในวัดของท่านมีการประสานความร่วมมือต่อกันภายในวัดของมีความรักความสามัคคี มี

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายพรหม ฤทธิ์เทพ, ประชาชนทั่วไป, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูสิริพัชรโรภาส, เจ้าคณะอำเภอเบิ่งสามพัน, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระครูศิริพัชรการ, รองเจ้าคณะอำเภอเบิ่งสามพัน, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระครูสุนทรพัชรสาร, เจ้าคณะตำบลวังพิกุล, ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ ถิ่นทับไทย, ปลัดอำเภอเบิ่งสามพัน, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายคงคณพิพัฒน์ อรุณรัตน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังพิกุล, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นางพันธิมา ผ่องอำพัน, กำนันตำบลวังพิกุล, ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙.

ความเสมอภาคซึ่งกันและกันภายในวัดของท่านให้ความเคารพตามความอาวุโสของพระภิกษุของแต่ละรูป^{๒๕} ประชาชนในชุมชนให้ความเคารพ และมีความศรัทธา ต่อพระภิกษุและสามเณร ให้ความร่วมมือกับพระภิกษุในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา^{๒๖} พระภิกษุสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และประชาชน^{๒๗}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ท่านเป็นพระที่มีอารมณ์ดีมีมนุษยสัมพันธ์ดีกับโยม ท่านจึงพึ่งพาได้ทุกคนในเขตที่อยู่ร่วมกันและตำบลอื่นๆ เข้ากับประชาชน และทำตัวให้ประชาชนเกิดศรัทธามาก มีความรู้ มีความรักความสามัคคี ภายในวัดของท่านมีการประสานความร่วมมือต่อกัน และภายในวัดให้ความเคารพตามความอาวุโสของพระภิกษุของแต่ละรูป ดูแลซึ่งกันและกันเมื่อมีพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งไม่สบาย และพระภิกษุสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และประชาชน อีกทั้งประชาชนในชุมชนให้ความเคารพ และมีความศรัทธา ต่อพระภิกษุและสามเณร ให้ความร่วมมือกับพระภิกษุในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญและความเคารพกับพระสังฆาธิการ และพระภิกษุภายในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถพึ่งพาอาศัยได้ เพราะมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นพระนักพัฒนาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้พุทธศาสนาคงอยู่ยั่งยืนตลอดไป

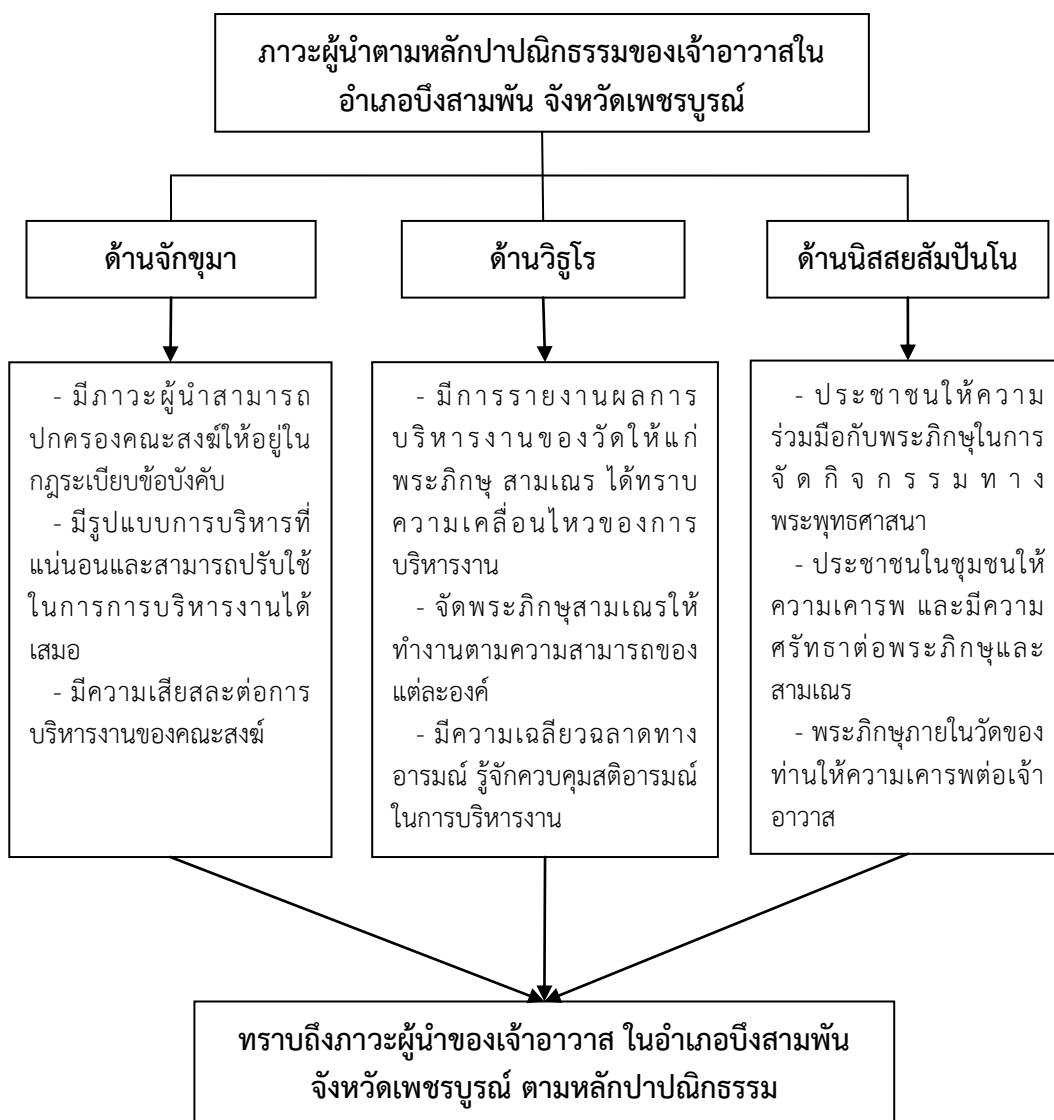
^{๒๕} สัมภาษณ์ นางมาลัย เอี่ยมสำอาจ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสุชาติ ยืนยง, ประชาชนทั่วไป, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายพรหม ฤทธิ์เทพ, ประชาชนทั่วไป, ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ อธิบายได้ดังนี้ ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของเจ้าอาวาสในอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ คือ

๑. ด้านจักขุมา หมายถึง ปัญญามองการณ์ไกล มีความรู้ในการปกครองคณะสงฆ์ในพื้นที่ปกครอง มีความคิดกว้างไกลสามารถนำความรู้ ความคิดมาปรับใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ และมองการณ์ไกลไม่กระทำอะไรโดยไม่ไตร่ตรองให้รอบครอบ เป็นนักวางแผนและจัดทำนโยบายสอดคล้องกับการบริหารคณะสงฆ์ มีวิสัยทัศน์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถในทางการบริหารและมีความรับผิดชอบต่องานสูง ใช้ความรู้ความสามารถในการปกครองคณะสงฆ์ ใฝ่ครวญ การปฏิบัติงานในการบริหาร การปกครอง ก่อนลงมือปฏิบัติ มีรูปแบบการบริหารที่แน่นอนและสามารถปรับใช้ในการบริหารงานได้เสมอ มีภาวะนำสามารถปกครองคณะสงฆ์ให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับ

๒. ด้านวิรูโ หมายถึง จัดการธุระได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีกำหนดแผนหรือนโยบายในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่มีความเหมาะสมและพอดี มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในวัด จัดพระภิกษุสามเณรให้ทำงานตามความสามารถของแต่ละองค์ จัดการเกี่ยวกับระบบข้อมูลเบื้องต้นภายในการปกครองของตนเอง คิดไตร่ตรองแยกแยะและวิเคราะห์ก่อนการตัดสินใจในการบริหารงานเสมอ รู้จักควบคุมสติอารมณ์ในการบริหารงาน มีการพัฒนาระบบการบริหารงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างดี ร่วมมือกับประชาชนในชุมชน เพื่อการบริหารกิจกรรมภายในวัดให้เป็นไปด้วยดี และราบรื่น มีการประสานงานกับพระภิกษุ ให้มีความเข้าใจในการบริหารงานภายในวัด มีการรายงานผลการบริหารงานของวัดให้แก่พระภิกษุ สามเณร ได้ทราบความเคลื่อนไหวของการบริหารงาน มีการจัดงบประมาณอย่างเป็นระบบ

๓. ด้านนิสยสัมปันโน หมายถึง มนุษย์สัมพันธ์ดี พระภิกษุสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน และประชาชน อีกทั้งประชาชนในชุมชนให้ความเคารพ และมีความศรัทธา ต่อพระภิกษุ และสามเณร ให้ความร่วมมือกับพระภิกษุในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญและความเคารพกับพระสงฆ์ฆาธิการ และพระภิกษุภายในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถพึ่งพาอาศัยได้ เพราะมีมนุษย์สัมพันธ์ดี เป็นพระนักพัฒนาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้พุทธศาสนาคงอยู่ยั่งยืนตลอดไป